



Иван Вазов

Ямби

Il viendra, le fer rouge de l'histoire!

V. Hugo

I

И пак позорът има тържеството,
лучата в кал, лъжата е на трон.
Понякъто за злото и доброто
изгубено под нашия небосклон!

Вълни от бяс, веявици от страсти,
рой диви честолюбья разярен!
Забрава, слепота! С трева зарасте
веч паметта на вчерашния ден...

Вражди стихийни, зла полуда! Мракът
забуля ямата, под нас що зей!
О, родино, какви ли дни те чакат?
Какво ли бъдеще се тебе сей!

II

На кой ни вихърът изкарва бряг?
В кои скали талазите ни хакат?
Народния кораб отива в мракът:
с опасни урагани в бой е пак.

Пак блясъци, борби разсвирепели!
Сърцето свива се, смутений ум
не чува глас надежден в бесний шум
на толкоз апетити повилнели...

Къде отиваме, кажете вий,
що бурний смут раздухвате злорадно?
О, знайте вий, що гоните тъй жадно –
но ти, народе... Бог да те закрий!

III

Земя на потреси, на смутове и бури,
на чеда, майко, вечно неразбрани,
нещастна плячко на враждебни фурий –
кога за теб ден мирен ще настане?

Арена грозна на борба всегдашна!
Талаз талаз ти води в мрака черни,
и труса – нов трус. Неизвестност страшна
в ношта оправя твоя ход неверни.

Що станаха мамливите надежди
за мир, за плодотворен труд, за радост?
Пак в ялови борби изтрита младост!
Пак бъдеще настръхнало в примеждий!

IV

Що виждам? Вратоломия ужасни!
Идеи, знамена, принципи в тиня!
От мръсний вихър всичко светло гасне,
гаврило стана всякоя светиня!

Ти, младо поколение, за чисти
примери жадно, отвърни си взора!
Историо, не давай своите листи –
не вписвай в тях на тия дни позора!

V

Под бремето на ред измами скръбни,
под удара на разочарованья –
достигнах да изгубя вяра. Гръпне
душата ми от гняв, негодуванья.

Достигнах вяра да изгубя! – Не в доброто,
не в честността, не в правдата, а в тия,
що знамена им дигат, на челото
без срам, и калят ги със мръсотия!

Свободо! Истино! Вий, Идеали,
кога били сте повеч унизени?
Вий, божества, пред ваште пьедестали
ний веч не смейм да паднем на колене!

Не викайте, лъжци, витий коварни,
свештениците не пипайте, млькнете!

Ний вярваме в кумири лучезарни,
но вий, жреци, от тях се отстранете!

VI

„Френетически «ура» цепят въздуха.“
(Из една телеграма)

„Ура! Ура!“... крещиме: „Да живеят!“ –
И тоз, и оня, утре – друг – се равно...
На другий ден друг вятър ще завей
и ний ще ги в кал стъпчеме безславно.

„Ура! Ура!“... днес; утре – „Долу!“ Сган
ту люта, ту поклонница владлива...
Ура! На силният, кат беси, и тамян –
кога го бесят – пак „ура“ и „вива“!

Когато труп не сме – ний сме талаз
непостоян: кумирите мениме.
Днес бутнем тоз, друг дигама завчас –
макар от кал – и пак „ура“ крещиме.

„Ура! Ура!“ гърми мегданът прашни,
и улици, и кръчмите пиени...
С „ура“ се подлости венчават страшни,
чела светливи и чела клеймени.

„Ура“ – безсмислен вик, вой на тълпата
пенлива, рев на дивота стихийна,
шум от кипеж на ямата помийна...
„Ура!“ О, долу на „урата“!

VII

Горчиво диша моя стих железни,
негодувание жеже сърце ми:
страдания, опит страшен – безполезни
остаха, и уроците са неми

на нашата история нещастна.
Пак царството на егоизма груби!
На тоз кумир свирепи, ламя бясна,
лют минотавър, кой поглъща, губи

такъв запас от воли, ум и сили –
ний жертваме народ, чест, съвест, право,
надежди лъскави, завети мили,
грядущето – вървим в нощта наздраво.

Какво ще стане – безразлично нам е!
Безвестност черна на врата ни тропа...
И сякаш аз чета на всяко знаме
тез думи тайни: „Подир мен – потопа!“

VIII

„Да се не плашим: тоз порой ще мине
от мерзости, безумства и полуда;
след бурний бяс ще светне свода сини“ –
тъй думах си – страха за да прокуда.

Тъй думах си – тъй мислех си от време.
Веч цяло поколение порасна,
години гънат ме под своето бreme –
а аз – с таз вяра лъжа се прекрасна.

„Тоз шум живот е, тез борби са
напредък, и преход е туй кипенье!
Съдбите на народите едни са!“ –
тешах се ази. Грубо заслепенье!

Ний носиме плода на страшно семе:
пороци, гнилост, язви страховити!
Ний веч сме старо, изхабено племе –
едвам излезнали из пелените!

София, 1895

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4749>]